

Diecézny katechetický úrad Košice, Hlavná 28, 040 01 Košice

Anjel v mojom živote

IX. ročník

Mgr. Jana Rišková

Anjel v mojom živote

Žiaci navštevujúci deviaty ročník základnej školy sa nachádzajú v období, kedy si volia svoje smerovanie v živote. Táto voľba je často sprevádzaná aj strachom zo samoty. Nielen žiaci, ale každý človek občas zažíva existenciálnu samotu, a cíti sa ako keby žil sám na ostrove, aj keď žije s mnohými ľuďmi. Táto téma je preto zameraná, aby poukázala, že anjel je duchovná bytosť, ktorá nás stále sprevádza a ochraňuje.

Cieľová skupina: IX. ročník ZŠ

Kognitívny cieľ: poznať pôsobenie anjelov v našom živote

Afektívny cieľ: rozvíjať schopnosť dôverovať Bohu

Psychomotorický cieľ: formovať postoje a návyk odovzdanosti

Model: kerygmaticko - exegetický

Metóda: výklad, dramatizácia, exegéza, rozhovor, rozjímanie, modlitba

Forma: hromadná, individuálna

Pomôcky: odkopírovaný text Tob 5,1-17 s farebne označenými rolami, fixky, magnetofón s meditačnou hudbou.

Časť modelu	Spôsob	Pomôcky	Trvanie
Úvod	Čo vieš o anjeloch?	Pripravené otázky a krátke zhrnutie poznatkov	7 min
Existenciálna situácia	Vydanie sa na novú cestu	Magnetofón s meditačnou hudbou	5 min
Kerygma ohlasovanie –	Bibliodráma	Texty Tob 5,1-17 fixky	15 min
Odpoveď na Božie slovo	Exegéza		10 min
Formovanie výchovný postoj –	Stať sa na jeden týždeň anjelom svojmu spolužiakovi	Lístky s menami žiakov	3 min
Záver	Modlitba k anjelovi		5 min

Priebeh:

Úvod: na začiatku si žiaci zopakujú, čo vedia o anjeloch.

Praktická práca s Bibliou:

- Na začiatku krátka meditácia, ktorá slúži k uvoľneniu, k uvoľneniu si vlastného tela, k vnímaniu človeka ako jedinca ale taktiež skupiny ako celku.
- Žiaci dostanú odkopírované texty, v ktorých sú farebne vyznačené jednotlivé úlohy.
- Spoločne prečítame text.
- Žiaci si môžu spomínať, kde sa o anjeloch v Biblii píše. Ktoré miesta sa im vybavajú? Učiteľ môže uviesť žiakov do problematiky anjelov vo SP.
- Žiaci si postupne môžu vybrať postavy, ktoré sú im blízke a ktoré by radi na chvíľu predstavovali (Tobiáš, Tobit, Rafael, Chana, kupci a najrôznejší ľudia v meste)

- Pripravíme scénu, na ktorej sa bude bibliodráma odohrávať. Potrebujeme dom, v ktorom je Tóbit a Chana. Potom mesto, ktorým sa prechádza Tobiáš hľadajúci sprievodcu. Stretáva mnoho ľudí, ktorí by ho radi sprevádzali, stretáva sa s Rafaelom.
- Pri príprave scény sa každý pokúsi vžiť so svojou postavou.
- Potom nasleduje zahranie príbehu.
- Účastníci si znovu sadnú do kruhu a podelia sa o svoje prvé dojmy. Učiteľ vedie a usmerňuje rozhovor vhodnými otázkami. Je potrebné používať citlivé otázky, nenútiť k odpovedi, dávať účastníkom úplnú slobodu. Môže sa pýtať jednotlivých postáv:
 - ❖ Ako si sa cítil(a) v úlohe Tóbita, Chána...?
 - ❖ Prečo si si vybral(a) túto rolu?
 - ❖ Čo si očakával(a)?
 - ❖ Čo si si nové všimol(la)?
 - ❖ Čo sa ti páčilo?
 - ❖ Čo ťa oslovilo?
 - ❖ Ktorá postava ťa zaujala a prečo?
 - ❖ Ktorá scéna, ktoré slová a chovanie ťa najviac oslovili?
 - ❖ Ako si sa cítil(a) vo svojej úlohe?
- Na záver učiteľ podá krátku exegézu tohto úryvku. Exegézu stavia do situácie žiakov, v ktorej sa nachádzajú: človek, ktorý sa musí rozhodnúť; má strach z budúcnosti; keď zatvorí dvere, vykročí dostáva aj pomoc, ale je dôležité rozhodnúť sa.

Formovanie:

Na záver hodiny si žiaci zahrajú hru, ktorá bude trvať celý nasledujúci týždeň. Na papierikoch sú napísané mená žiakov celej skupiny. Každý žiak si vyberie jeden papierik s menom a bude sa snažiť sprevádzať ho, pomáhať mu celý nasledujúci týždeň. Hlavnou úlohou bude, aby stále ak uvidí, že je sám, robil mu spoločníka.

Záver:

Modlitba k anjelovi.

Príloha: 1

Tob 5, 1 - 17

Rafael Tobiášovým sprievodcom na ceste. - *1*Tu Tobiáš odpovedal svojmu otcovi Tóbimu: „Budem robiť všetko, čo si mi rozkázal, otče. *2*Ale ako dostanem tie peniaze od Gabaela? Ani on mňa nepozná, ani ja nepoznám jeho. Aký znak mu ukážem, aby ma poznal, uveril mi a dal mi tie peniaze? Ale ani cestu do Médska nepoznám, aby som ta zašiel.“ *3*Tóbi odpovedal svojmu synovi Tobiášovi: „Dal mi potvrdenku s vlastnoručným podpisom a ja som mu dal svoj. Rozdelili sme ju na dve časti a každý z nás si vzal jednu časť. Uložil som ju pri peniazoch. Už je to dvadsať rokov, čo som u neho uložil tie peniaze. Teraz si, syn môj, nájdi spoľahlivého človeka, ktorý by šiel s tebou! Zaplatíme mu za celý čas, kým sa nevrátiš. Chod' teda ku Gabaelovi a vyzdvihni uňho tie peniaze!“

*4*⁵, *4*Tobiáš išiel hľadať človeka, ktorý by šiel s ním do Médska a ktorý by poznal cestu. Tu videl pred sebou stáť anjela Rafaela, ale ani netušil, že je to Boží anjel. *5*A povedal mu: „Odkiaľ si, mladý muž?“ On mu povedal: „Som z tvojich bratov, synov Izraela, a prišiel som sem hľadať prácu.“ Tobiáš pokračoval: „Poznáš cestu, čo vedie do Médska?“ *6*On odpovedal: „Áno, bol som tam niekoľko ráz a dobre poznám všetky cesty. Často som chodil do Médska a dostal som prístrešie u nášho brata Gabaela, ktorý býva v médskom Rages. Z Ekbatan do Rages je to celkom dva dni cesty. Rages je totiž v horách a Ekbatany sú na rovine.“ *7*Tobiáš mu povedal: „Počkaj ma, mladý muž, idem to oznámiť svojmu otcovi. Potrebujem totiž, aby si šiel so mnou; dám ti tvoju mzdu.“ *8*On mu odvetil: „Počkám ťa, len sa nebav.“ *9*Tobiáš šiel a oznámil svojmu otcovi Tóbimu: „Našiel som človeka z našich bratov, zo synov Izraela.“ On mu povedal: „Zavolaj mi toho človeka, aby som zistil, z akého rodu pochádza, z akého je kmeňa a či je spoľahlivý, aby šiel s tebou, syn môj.“ *10*Tobiáš vyšiel von a zavolať ho: „Mladý muž, môj otec ťa volá.“

Vošiel k nemu a Tóbi ho prvý pozdravil. On mu vravel: „Želám ti veľa radostí.“ Tóbi mu odpovedal: „Akúže môžem mať ešte radosť?! Som slepý človek a nevidím nebeské svetlo. Žijem v temnotách ako zomrelí, ktorí už nikdy svetlo neuvidia. Zažívam som medzi mŕtvymi. Počujem hlas ľudí, ale ich nevidím.“ Rafael mu povedal: „Neboj sa, čoskoro ťa Boh uzdraví! Neboj sa!“ Tóbi mu povedal: „Môj syn Tobiáš chce ísť do Médska. Nemohol by si ísť s ním a viesť ho? Dám ti, čo si zaslúžiš, brat môj.“ On mu vravel: „Budem môcť ísť s ním; poznám všetky cesty. Často som chodil do Médska. Poprechodil som všetky jeho roviny a hory a poznám všetky cesty doň.“ *11*Opýtal sa ho: „Brat môj, z akého rodu si a z ktorého kmeňa? Povedz mi to, brat môj.“ *12*On odvetil: „Načo ti treba vedieť kmeň?“ I povedal mu: „Chcem vedieť pravdivo, či syn si a aké je tvoje meno.“ *13*¹³On vravel: „Ja som Azariáš, syn veľkého Ananiáša z tvojich bratov.“ *14*Tóbi mu povedal: „Vitaj a buď zdravý, brat môj! Ale nehnevaj sa, brat, že som chcel poznať tvoj pravý rod. Ty si môj príbuzný a z dobrého, vynikajúceho rodu. Poznal som Ananiáša a Nátana, dvoch synov veľkého Semeliáša. Oni putovali so mnou do Jeruzalema a klaňali sa tam so mnou Pánovi a neodbočili z pravej cesty. Tvoji bratia sú dobrí ľudia; si z dobrého kmeňa. Buď vítaný!“ *15*A dodal: „Ja ti dám za odmenu drachmu na deň a všetko, čo budeš potrebovať spolu s mojím synom. Chod' teda s ním *16*a ešte ti pridám na mzde.“ *17*On mu povedal: „Pôjdem s ním, neboj sa. Zdraví pôjdeme a zdraví sa vrátíme k tebe, lebo cesta je bezpečná.“ On mu vravel: „Buď požehnaný, brat môj.“ Potom sa obrátil na svojho syna a povedal mu: „Priprav, syn môj, čo treba na cestu a chod' s týmto mojím bratom. Boh, ktorý je na nebi, nech vás až ta chráni a nech vás v zdraví privedie späť ku mne. Jeho anjel nech vás sprevádza svojou ochranou, syn môj!“ Tobiáš sa šiel pripraviť a vybral sa na cestu. Pobožkal svojho otca a matku a Tóbi mu povedal: „Chod' v zdraví!“

Príloha: 2

Prevzaté z knihy: BÍČ, M.: Výklady ke Starému Zákonu V. Karmelitanské nakladatelství : Kostelní Vydří 1996, s. 33 – 34.

Tobiášove prípravy na cestu (5, 1-3)

Tobiáš ako poslušný syn sľubuje otcovi, že sa bude riadiť všetkými jeho radami, ale vyslovuje aj obavy, pokiaľ ide o zverenú úlohu. Nepozná predsa Gabaela a on nepozná jeho. Ako má preukázať svoju totožnosť, aby mu uverili? A najviac: nepozná cestu do Médie. Otec ho však ukludňuje. Je to síce už dvadsať rokov od chvíle, keď svoje striebro zveril priateľovi, ale spravil vtedy o zverenom majetku zápis, ktorý obaja podpísali. Polovicu dokladu má u seba, druhá polovica ostala pri uloženom striebre. Z jeho slov vyplýva, že má plnú dôveru v česť svojho priateľa, aj keď aj Zákon počíta s možnosťou, že niekto zverený majetok zaprie alebo spreneverí (Ex 22,6-12; Lv 5,21-26). Čo by mal Tobiáš robiť, keby všetko dopadlo ináč, o tom nie je žiadna zmienka. Našla by sa vôbec príslušná inštancia, ktorá by bola schopná a ochotná prípadný spor riešiť?

Ale bola tu aj druhá možnosť. Ako sa dostane Tobiáš so Médie, keď nepozná cestu a nemá sa na koho obrátiť. Sám ísť nemôže. Na to bola cesta príliš dlhá a nebezpečná. Tóbitova odpoveď bola prostá: „Teraz si nájdi, synu, spoľahlivého človeka...“ Žiadne starosti o to, kde ho nájst' a ako si overiť jeho spoľahlivosť. Je tu cítiť úplnú dôveru v Božie riadenie a neobmedzenú oddanosť do jeho vôle.

Stretnutie s Rafaelom (5,4-17)

A Boh dáva konaniu Tobiáša šťastné pokračovanie. Sotva vyjde z otcovského domu, bez jasného cieľa, kam sa obrátiť, narazí na neznámeho mladíka. Ukáže sa, že ten nemá nič na práci a bol by ochotný robiť Tobiášovi sprievodcu a že cestu do Médie dobre pozná. Čitateľ sa dozvie, že je to anjel Rafael, poslaný Bohom, aby Tobiášovi pomáhal. Slepý Tóbit ho radostne víta, ale chce poznať jeho pôvod. Rafael mu síce svoje meno nepovie, ale odpovie mu tak, že Tobit je spokojný, pretože nepochopil zmysel anjelových slov: „Som Azarjáš, syn veľkého Chananjáša“ je to potrebné chápať ako slovnú hračku, kde zdanlivé osobné mená znamenajú zaslúbenie: Azarjáš = Hospodin pomohol, Chananjáš = Hospodin sa zľutoval. Rafael (= Hospodin uzdravuje) teda o sebe hovorí: „Som pomocník, syn veľkého Zľutovníka“. Tóbit si však pri mene Chananjáš spomenie na niekdajšieho známeho, s ktorým putoval do jeruzalemského chrámu a ktorého poznal ako verného vyznávača Hospodina. V prítomnom mladíkovi, ktorý stojí pred ním, vidí jeho syna, vidí v ňom dôveru a poprosí ho, aby Tobiáša sprevádzal do Médie. Vydaje mu bude hradíť a sľubuje mu dennú mzdu jednu (grécku) drachmu. Tobiáš sa môže pripraviť na cestu.